

Vyhlásenie dekanov fakúlt vysokých škôl SR

Nový zákon o vysokých školách útočí na demokraciu - fakulty idú do tvrdého protestu a prerušujú výučbu.

Dekani fakúlt vysokých škôl SR, ktorí sa pridali k tomuto vyhláseniu, nadväzujú na Výzvu RVŠ akademickým senátom fakúlt vysokých škôl zo dňa 9. 2. 2022 a zásadne nesúhlasia s novelou zákona o vysokých školách v znení predloženom do Národnej Rady Slovenskej republiky v januári 2022.

Nesúhlasíme s potláčaním akademickej samosprávy a autonómie na úrovni VŠ a fakúlt a žiadame v novele zákona ponechať:

1. voľbu kandidáta na rektora verejnej vysokej školy vo výhradnej kompetencii jej akademického senátu za podmienok určených štatútom vysokej školy;
2. zákonnú úpravu samosprávy na úrovni fakúlt tak, aby kandidáta na dekana volil akademický senát fakulty;
3. rozhodovanie o metodike rozpisu dotácie, rozpočte verejnej vysokej školy a o nakladaní s jej majetkom aj v kompetencii akademického senátu verejnej vysokej školy;
4. zastúpenie zamestnaneckej časti akademickej obce verejnej vysokej školy v jej správnej rade;
5. stanovenie kritérií v oblasti pedagogickej a tvorivej činnosti na obsadzovanie pracovných miest vysokoškolských učiteľov v kompetencii vysokej školy v súlade s jej vnútorným systémom kvality.

Dlhodobu nás trápí, že významná časť našich študentov odchádza študovať do zahraničia. Prichádzame tak o našich talentovaných mladých ľudí, z ktorých sa mnohí na Slovensko už nikdy nevrátia. V počte vysokoškolákov študujúcich mimo svoju materskú krajinu patríme medzi najhoršie štáty v Európskej únii. Verejnosti sa podsúva, že za stav nášho vysokého školstva nesú zodpovednosť najmä pracovníci vysokých škôl.

Dlhoročné odsúvanie problémov vysokého školstva na úplne vedľajšiu koľaj, nevhodné podmienky na činnosť vysokých škôl, slabé možnosti uplatnenia sa po skončení štúdia a nízke finančné ohodnotenie absolventov sú hlavnými dôvodmi tohto nepriaznivého stavu.

Tieto problémy má teraz údajne vyriešiť nový vysokoškolský zákon. Zákon, ktorý ak prejde vo forme v akej je predkladaný, zničí demokratické princípy fungovania nášho vysokého školstva,

platné od začiatku existencie samostatnej Slovenskej republiky. Pritom, práve tieto princípy, hoci tak ako demokracia sama, nie sú bezchybné, sú jednou z mála motivácií, prečo napriek neadekvátnym podmienkam na našich fakultách ešte vôbec má kto vyučovať.

Žiaľ, naše dlhodobé a jasne formulované námietky voči novele zákona ostali vedením Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR odignorované, a to napriek tomu, že vítame tie zmeny, ktoré sú pozitívne.

Novela zákona má údajne aplikovať zákonné normy prevzaté z niektorých európskych krajín. Avšak na to, aby legislatívne kroky nepôsobili kontraproduktívne, musia rešpektovať skutočné realie danej spoločnosti - napr. dodržiavanie zákonov, vymožitelnosť práva, či vplyv rôznych záujmových skupín. Úplne paradoxne, zmeniť sa majú aj najkľúčovejšie časti súčasného zákona, ktoré sú de facto identické so zákonom platným v Českej republike. Teda, meniť sa majú normy, ktoré dlhoročne dobre fungujú v krajine nám v mnohých ohľadoch najbližšej, v krajine kam naši študenti odchádzajú za kvalitným vzdelaním najčastejšie...

Ak bude novela zákona schválená v terajšom znení, príde k zničeniu princípu samosprávy fakúlt a ich akademických slobôd. Vedenie fakúlt bude volené nie celou akademickou obcou prostredníctvom demokraticky zvolených členov akademických senátov, ale vyberané úzkou skupinou ľudí. Pritom, len vďaka transparentnosti a demokratickým princípom, identickým, ako v Českej republike, sa nám roky darilo chrániť vysoké školstvo pred neprimeraným vplyvom lobistických skupín, presadzujúcim nie verejné, ale svoje vlastné záujmy. Len takto sme navyše uchránili aj budovy a ďalší majetok vysokých škôl potrebný na ich prevádzku, ktorý naďalej slúži našim študentom.

S úprimnou ľútosťou si Vám dovoľujeme oznámiť, že po takmer troch desaťročiach existencie samostatnej Slovenskej republiky sme prinútení na našich fakultách prerušiť výučbu ako formu tvrdého protestu a to dňa 21. 2. 2022 a následne a v dňoch rokovania NR SR o novele zákona o VŠ podľa vývoja situácie zvažíme pokračovanie protestu. Plánovanú likvidáciu demokratických princíпов a samospráv fakúlt totiž považujeme nielen za ohrozenie vysokého školstva, ale aj demokratického charakteru celého štátu. Je našou povinnosťou, v záujme nielen tejto, ale aj ďalších generácií, trvať na ich ochránení.

Február 2022